ΙΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΤΖΙΑΝΝΙΝΟ ΓΚΑΛΛΟ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΗΣ ΚΙΑΡΑΣ

ΑΧΤΙΚΑ κάθε Σάββατο ή «Σάντα Λουτσία», τὸ καΐκι τοῦ καπετὰν Βίγκο, γύριζε ἀπὸ τὰ λιμάνια τῆς Δαλματίας κ' ἔριχνε τὴν ἄγκυρα κοντὰ στὸ μῶλο. Ἦταν ἕνα ἄσπρο καὶ κόκκινο καΐκι, γρήγορο σὰν θαλασσοπούλι, μὲ κόκκινα πανιὰ καὶ μὲ ἕξη ναῦτες ποὺ πάλευαν σκληρὰ μὲ τὶς φουρτοῦνες σ' ἐκεῖνες τὰς ἄγριες κ' ἀτόφοβες ἀκτὲς τῆς Ἀδριατικῆς.

Ὁ καπετὰν Βίγκο περίμενε μ' λαχτάρα κάθε Σάββατο ν' ἀντικρύσῃ ἀπὸ μακρυὰ τὸ μικρὸ καὶ κάτασπρο λιμάνι τοῦ νησιοῦ, κ' ἐκεῖ, δίπλα στὴν ἐκκλησία τῆς Ἀναλήψεως, τὸ γαλάζιο σπίτι του μὲ τὰ γεράνια καὶ τὰ ἡλιοτρόπια.

Ὁ Φραντζέσκο Βίγκο ἦταν ἕνας γεροθαλασσόλυκος, μὲ ἡλιοκαμένο πρόσωπο, πανύψηλος καὶ μὲ μιὰ πήλινη πίπα πάντα στὸ στόμα του. Σκληρὸς μὲ τοὺς ναῦτες, ἀπὸ τὴ δύσκολη ζωὴ καὶ τὸ καθημερινὸ χαροπάλεμμα στὴ θάλασσα, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι δὲν ἀγαποῦσε στὸν κόσμο παρὰ μονάχα ἕνα πρόσωπο: τὴν κόρη του.

Ἡ γυναῖκα του εἶχε πεθάνει ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια καὶ τοῦ εἶχε ἀφήσει ἕνα ἀγιάτρευτο πόνο στὴν καρδιά. Ἡ μόνη του χαρὰ λοιπόν, ὅταν γύριζε στὸ λιμάνι, ἦταν ἡ ὤμορφη Κιάρα, μιὰ λεπτὴ καὶ μελιχροφυὴ κοπέλλα εἴκοσι χρόνων ποὺ ἀπόμενε κάθε ἑβδομάδα ὁλομόναχη στο σπίτι. Αὐτὴ ἦταν ἡ «Μαντόννα» του, ὅπως ἔλεγε... Γι' αὐτὴ ζοῦσε ἀκόμη καὶ γι' αὐτὴ πάλευε μὲ τὰ κύματα. Τὴν ἐλάτρευε... Ἡ Κιάρα ἦταν δική του. Ἦταν ἡ μόνη του ἐλπίδα στὴ ζωή. Τοῦ φαινότανε ὅτι μαζύ της, μὲ τὴν ἀγάπη της, μὲ τὴ συντροφιά της, θὰ ζοῦσε ἀκόμα χρόνια καὶ χρόνια κ' ὅτι θὰ τὸν ξεχνοῦσε ἴσως ὁ θάνατος.

Μόλις ἔφτανε λοιπὸν μὲ τὴ «Σάντα Λουτσία» στὸ λιμάνι κ' ἔριχνε τὴν ἄγκυρα, πηδοῦσε στὸ μῶλο καὶ τριπλίζοντας ἀκόμη, σὰν νὰ βρισκότανε στὴ θάλασσα, κατρακυλοῦσε μὲ τὰ βαριά του βήματα στὰ καλντερίμια κ' ἔφτανε στὸ σπίτι του. Ἡ Κιάρα τὸν πρόσμενε πάντα στὸ κατῶφλι. Μὲ μιὰ χαρούμενη τότε φωνὴ καὶ μ' ἕνα πήδημα κρεμότανε στὸ λαιμό του καὶ τὸν φιλοῦσε σὰν τρελλὴ στὸ πρόσωπο ποὺ ἦταν ψημένο ἀπὸ τὴν ἅρμη. Ὁ καπετὰν Βίγκο τὴν ἀγκάλιαζε σφιχτὰ μὲ τὰ σιδερένια μπράτσα του, τὴ φιλοῦσε κ' αὐτὸς μὲ λαχτάρα κι' ἔπειτα τὴν κύτταζε βαθειὰ στὰ μάτια καὶ τὴ ρώταγε, ὅπως συνήθιζε, κάθε φορά:

—Θὰ μείνῃς πάντα μὲ τὸν πατέρα σου;

—Ναί, πάντα μὲ σένα!... τοῦ ἀταντοῦσε ἡ Κιάρα.

—Κι' ἂν θελήσει κανεὶς νὰ σὲ πάρῃ;

—Θὰ τὸν σκοτώσῃς!....

Ἡ καρδιὰ τότε τοῦ καπετὰν Βίγκο ξεχείλιζε ἀπὸ τὴ χαρά. Αὐτὸς ἦταν ὁ «ὅρκος» τους! Τὸν ἔκαναν σὰν τρελλὰ παιδιά, κάθε φορὰ ποὺ ἡ «Σάντα Λουτσία» γυρνοῦσε στὸ λιμάνι. Ὁ γέρο Βίγκο, σὰν μεθυσμένος ἀπὸ τὴν εὐτυχία του ἔπαιρνε μέσα στὰ γοντρὰ καὶ σκληρὰ χέρια του τ' ὤμορφο κεφάλι τῆς Κιάρας καὶ τῆς ξανάλεγε:

—Πές το πάλι!... Θέλω νὰ τ' ἀκούσω ἄλλη μιὰ φορά... Ἀγάπη μου! Χαρά μου! Πές το πάλι!

Κι' ἡ κόρη του, γελῶντας παράξενα, ἔπαιζε μὲ τὰ μοιραῖα λόγια καὶ τοῦ φώναζε:

—Θὰ τὸν σκοτώσῃς!....

Περνοῦσαν μαζὺ ὅλη τὴν Κυριακή. Πηγαίνανε στὴ λειτουργία τῆς Ἀναλήψεως, καμαρωτοὶ κι' ὡμορφοντυμένοι, σὰν νὰ ἦταν οἱ πιὸ εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου. Ὅλοι οἱ θαλασσινοὶ τοὺς χαιρετοῦσανε μὲ σεβασμὸ κι' ὅλοι τους ψιθυρίζανε μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο: «Γιὰ δές! Γιὰ δὲς τὸν καπετάνιο μὲ τὴ θυγατέρα του!». Τὸ ἀπόγευμα κατεβαίνανε στὸ μῶλο, διασκεδάζανε κ' αὐτοὶ μὲ τοὺς νησιῶτες, ποὺ πίνανε κρασὶ καὶ παίζανε τὶς φισαρμόνικες κ' ὅταν νύχτωνε, γυρνοῦσαν εὐχαρισημένοι στὸ ἀνθοστόλιστο σπιτάκι τους.

Τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας, μόλις ὁ ἥλιος ἄρχιζε νὰ παίζῃ μὲ τὰ γεράνια ποὺ στολίζανε τὸ παράθυρο, ὁ καπετὰν Βίγκο κατέβαινε στὸ μῶλο, σήκωνε τὴν ἄγκυρα, ἅπλωνε τὰ κόκκινα πανιὰ κ' ἀρμένιζε γιὰ τὰ λιμάνια τῆς Δαλματίας. Θὰ ἔλειπε μιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα κ' ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ ἡ ὤμορφη Κιάρα ἀτόμενε μονάχη καὶ πρόσμενε τὸ Σάββατο.

* * *

Μιὰ ἡμέρα, ὁ καπετὰν Βίγκο γύρισε ἄρρωστος. Τὸν εἶχε ρίξει κάτω ἕνας δυνατὸς πυρετὸς κ' ὁ θαλασσόλυκος, ὅταν ἔφτασε στὸ λιμάνι, δὲν μποροῦσε νὰ πάρῃ τὰ πόδια του. Ἡ Κιάρα τότε πῆγε καὶ τὸν βρῆκε στὸ καΐκι κ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα συνάντησε γιὰ πρώτη φορὰ τὸν Ρέμο Ρέμπι, ἕνα θαλασσινὸ ἀπὸ τὸ Σπαλάτο ποὺ κυβερνοῦσε τώρα τὸ καΐκι τους.

Ὁ Ρέμο ἦταν ἕνα ὤμορφο παλληκάρι, μελαψό, μὲ φλογερὰ μάτια ποὺ πετοῦσαν ἀσπραπάτες, μὲ κάτασπρα δόντια καὶ μ' ἕνα κόκκινο γαρύφαλο σ' αὐτί.

Ὁ Ρέμο Ρέμπι λοιπὸν μὲ τοὺς ναῦτες, πῆγαν στὸ σπίτι του τὸν ἄρρωστο καπετάνιο τους. Ἡ Κιάρα, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, παρακαλοῦσε τὴν Παρθένα νὰ τὸν κάνῃ γοήγορα καλά. Δίχως νὰ τὸ θέλῃ, ἔτρεμε ἀπὸ ἕνα κακὸ προαίσθημα. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ δὲν εἶχαν ξανακάνει τὸν «ὅρκο» τους, ὅπως σὲ κάθε γυρισμό.

Ὁ Ρέμο κάθησε λιγάκι νὰ τῆς κρατήσῃ συντροφιὰ κ' ἔπειτα ἔφυγε, γιὰ νὰ ξανάρθῃ πάλι τὴν ἄλλη μέρα. Ἦταν ἕνα δειλὸ καὶ σοβαρὸ παλληκάρι, ποὺ καθόταν ὧρες ὁλόκληρες σιωπηλὸ στὸ προσκέφαλο τοῦ καπετάνιου καὶ κύτταζε τὴν Κιάρα μὲ τὰ φλογερά του μάτια. Ἕνα βράδυ ὅμως ποὺ ὁ πατέρας της ἦταν καλύτερα, τῆς εἶπε ἕναν γλυκὸ λόγο. Τ' ἄλλο βράδυ πῆρε λιγάκι θάρρος καὶ τῆς μίλησε γιὰ τὴν πατρίδα του καὶ γιὰ τὴ μάνα του. Ἔπειτα, τὴν κύτταξε βαθειὰ στὰ μάτια, σὰν νὰ τῆς ἔλεγε: «Ἐσένα διάλεξα γιὰ γυναῖκα μου!.... Ἐσὺ μονάχα θὰ μὲ κάνῃς εὐτυχισμένο.... Μὰ δὲν βλέπεις πόσο σ' ἀγαπῶ;».

Ἡ Κιάρα καταλάβαινε τὶς ματιές του κ' ἔννοιωθε τὴν καρδιά της ν' ἀναγαλιάζῃ ἀτ' τὴ χαρά. Ἔννοιωθε ὅτι τὸν ἀγαποῦσε κ' ἐκείνη μ' ἕναν τρελλὸ ἔρωτα καὶ λαχταροῦσε νὰ φιλήσῃ τὰ ἡλιοψημένα χείλη του ποὺ ἦταν πάντα μισανοιχτὰ κ' ἔδειχναν τ' ἄσπρα δόντια του.

Ἕνα βράδυ λοιπόν, τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγε, ὁ Ρέμο Ρέμπι τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τῆς εἶπε:

—Κιάρα, δὲ σοῦ ζητάω νὰ μοῦ ὑποσχεθῆς τίποτε.... Ἄφησέ με μονάχα νὰ ἔχω μιὰ κρυφὴ ἐλπίδα. Ποιός ξέρει.... Μιὰ μέρα μπορεῖ νὰ ζήσουμε μαζὺ εὐτυχισμένοι....

Ἡ Κιάρα, σὰν νὰ ἦταν χαμένη σ' ἕνα μαγικὸ ὄνειρο, ἔσκυψε τ' ὤμορφο κεφάλι της καὶ τοῦ εἶπε ναί, γιατὶ εἶχε ξεχάσει τὸν «ὅρκο» της, τὸν σκληρὸ ὅρκο ποὺ εἶχε κάνει ἀπὸ μικρὴ μὲ τὸν πατέρα της.

Μὰ ἔπειτα τὸν θυμήθηκε κ' ὅταν ἔφυγε ἡ «Σάντα Λουτσία» ἀτ' τὸ λιμάνι, ἡ Κιάρα ἔτρεχε κάθε τόσο στὴν Ἀνάληψη, γονάτιζε μπροστὰ στὴ Μαντόννα καὶ τὴ θερμοπαρακαλοῦσε νὰ τὴ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ὅρκο της, νὰ μαλακώσῃ τὴν καρδιὰ τοῦ γέρου θαλασσόλυκου καὶ νὰ τὴ βοηθήσῃ μὲ τὴ χάρι της νὰ γίνῃ ἄντρας της ὁ Ρέμο Ρέμπι.

* * *

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως, ἡ «Σάντα Λουτσία» γύρισε ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα στὸ νησί. Ὁ Ρέμο εἶχε ἀδυνατίσει ἀπὸ τὸν καϋμό του κ' ὅταν τὸ ἴδιο βράδυ ἀπάντησε πίσω ἀπὸ τὴν Ἀνάληψη τὴν Κιάρα, λίγο πιὸ πέρα ἀτ' τὸ μῶλο, δίχως νὰ ἰδῇ τὸν καπετὰν Βίγκο ποὺ ἔστεκε κοντὰ στὰ καΐκια καὶ κάπνιζε τὴν πίπα του, γονάτισε μπροστὰ της τρέμοντας ἀπὸ τὸν ἔρωτα κ' ἄρχισε νὰ τῆς φιλάῃ τὰ χέρια καὶ νὰ κλαίῃ σὰν μικρὸ παιδί. Ἔπειτα δὲν ἄντεχε πειὰ καὶ τῆς φώναξε:

—Μ' ἀγαπᾶς; Μ' ἀγαπᾶς, Κιάρα; Πές μου πὼς μ' ἀγαπᾶς!....

Ἡ θυγατέρα τοῦ καπετὰν Βίγκο δάκρυσε ἀπὸ τὸν πόνο της. Ἤθελε νὰ τοῦ πῇ:

—Ρέμο, κι' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ, κ'

— Μ' ἀγαπᾶς;... Μ' ἀγαπᾶς, Κιάρα;...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΩΣ ΕΞΟΡΚΙΖΕΤΑΙ Η ΧΡΥΣΗ

Ἡ διάφορες ξορκίστρες, ὡς γνωστόν, τῇ στιγμὴ ποὺ «σταυρώνουν» τὸν ἄρρωστο μὲ τὸ «Τίμια ξύλο» ἢ τὴν «ἅγια πέτρα», ἀταγγέλλουν συγχρόνως καὶ διάφορες μυστικὲς προσευχές, πού, καθὼς πιστεύουν, δὲν πρέπει ν' ἀκουστοῦν ἀπὸ κανένα, γιατὶ χάνουν τὴ θεραπευτική τους δύναμι.

Ὁ παρακάτω περίεργος ἐξορκισμὸς χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὶς ξορκίστρες τῆς Νάξου σὲ περιπτώσεις Ἰκτέρου (Χρυσῆς) ἢ «Νίχτουρα», ὅπως τὸν λένε ἐκεῖ.

Ἰδοὺ αὐτός:

«Ὡς ἐξῆρχετο ἡ Θεοτόκος ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ἐλαιῶνος μετὰ μυρίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, ἀπάντησε τὸν νίχτουρα καὶ ἀρώτησε αὐτὸν ἡ Παναγία ἡ Θεοτόκος καὶ εἶπε του:

—Ποῦ ὑπάγες, νίχτουρα, δισέχτορα, πράσινε, κίτρινε, συναγωγὲ τοῦ Χάροντος καὶ ἀδελφὲ τοῦ θανάτου;

Τότε αὐτὸς ἐγύρισε καὶ λέει στὴν ὑπεραγία Θεοτόκο:

—Τί μὲ ρωτᾶς νὰ σοῦ εἰπῶ; Τὰ ὄρη μὲ εἶδαν καὶ ἐκρύβησαν, ἡ θάλασσα μὲ εἶδε κι' ἔφριξε καὶ βροντὲς καὶ ἀστραπὲς μὲ εἶδαν κι' ἐφοβήθηκαν. Καὶ σύ, Θεοτόκε, μὲ ρωτᾶς ποῦ ὑπάγω; Ὑπάγω εἰς τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ νὰ ἐμβῶ στὰ κρανία τους καὶ στοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ νὰ δράμω εἰς τὰ πλευρὰ αὐτῶν καὶ περιζώσω αὐτούς....

Ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος καὶ Κυρία ἡμῶν ἔστειλε ἐμένα, τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ νὰ σὲ ξορκίσω μὲ οἶνον καθαρὸν καὶ χρυσῆν σφραγῖδα, ὁρκίζων σε εἰς τὰ εἰκοσιτέσσερα γράμματα. Ὁρκίζω σε, νίχτουρα, δισέχτορα, κίτρινε, πράσινε, εἰς τὴν πανάχραντον δέσποιναν Θεοτόκον, ὁρκίζω σε, νίχτουρα, δισέχτορα, πράσινε, κίτρινε, εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τὸν ἀσάλευτον καὶ εἰς τὰ στερεώματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων. Ἐξελθε ἀπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ (δεῖνα). Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν».

ΔΙΣΤΙΧΑ

Ἀρρώστησες κι' ἀντάμωσα στὴν πόρτα σου τὸ Χάρο
καὶ τοῦπα: σῦρε στὸ καλὸ κι' ἐγὼ θὰ τήνε πάρω.

Λαϊκὸν

Ἔρωτας στέκει ἀγνάντια μου καὶ τ' ἄρματα μοῦ (δείχτει,
κρατάει μταροῦτα καὶ φωτιὰ κι' ἀπάνω μου τὰ ρίχτει.

Βιτσέντζος Κορνάρος

ἐγὼ σὲ πρόσμενα μὲ λαχτάρα....

Μὰ τὴν ἴδα στιγμή, πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ της ὁ παληὸς «ὅρκος» ποὺ εἶχε κάνει μὲ τὸν γέρο θαλασσόλυκο, τὸν πατέρα της.

«—Κι' ἂν θελήσει κανεὶς νὰ σὲ πάρη;

—Θὰ τὸν σκοτώσης !...».

Ἔννοιωσε λοιπὸν ἕνα βαθὺ ἀνατρίχιασμα καὶ τρέμοντας μὴν πάθει τίποτε ὁ ἀγαπημένος της, δίχως νὰ συλλογίζεται τὴ ματωμένη της καρδιά, τοῦ ἀπάντησε:

—Σήκω καὶ φεύγα.... Δὲν σ' ἀγαπῶ!....

Ὁ Ρέμο, μ' ἕνα λιγνιὸ ποὺ τοῦ ξέσχισε τὸ στῆθος, ἔσκυψε τὸ κεφάλι κι' ἔφυγε σὰν τρελλός. Ἡ Κιάρα ἔννοιωσε τότε τὸ αἷμα ν' ἀνεβαίνη στὸ κεφάλι της, εἶδε μπροστά της ν' ἀστράφτοιν παράξενες λάμψεις καὶ μ' ἕνα πένθιμο βογγητὸ σωριάστηκε κατὰ γῆς, πιὸ πέρα ἀπ' τὸν πατέρα της.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὅμως, ὅταν ξύπνησε πειὰ ἀπ' τὸν βαθύ της λήθαργο κι' ἄνοιξε τὰ μάτια της, εἶδε μὲ τρόμο πάνω ἀπ' τὸ προσκέφαλό της τὸν καπετὰν Βίγκο καὶ τὸν Ρέμο. Δίχως νὰ καταλαβαίνη λοιπὸν τίποτα καὶ μὲ ραγισμένη φωνὴ ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια καὶ ψιθύρισε:

—Μὴ τὸν σκοτώσεις, πατέρα!.... Ἔμεινα πιστὴ στὸν ὅρκο μου. Μὴ τὸν σκοτώσεις!....

Ὁ γέρο θαλασσόλυκος τότε, μὲ δάκρυα χαρᾶς ποὺ αὐλάκωναν τὸ ἡλιοκαμένο πρόσωπό του, τῆς εἶπε, καθὼς τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του:

—Μὴ φοβᾶσαι, Κιάρα μου. Ἔλυσα πειὰ τὸν ὅρκο μας. Δὲν βλέπεις λοιπόν, ὅτι ὁ καπετὰν Βίγκο γέρασε κι' ὅτι ἡ «Σάντα Λουτσία» θέλει καπετάνο ἕνα γερὸ παλληκάρι, σὰν τὸ Ρέμο; Εἶνε δικός σου, Κιάρα. Στὸν δίνω μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ καὶ μαζὶ μὲ σένα τοῦ δίνω καὶ τὸ καΐκι μου. Ἐγὼ θέλω νὰ ξεκουραστῶ πειὰ ἐδῶ στὸ σπιτάκι μας.... Ἡ θάλασσα θέλει παλληκάρια, σὰν τὸ Ρέμο.

Καὶ σκουπίζοντας μὲ τὴν ἀνάποδη τοῦ χεριοῦ του τὰ δάκρυά, ἄφησε μόνους τοὺς δυὸ ἐρωτευμένους, ποὺ δὲν μποροῦσαν ἀκόμα νὰ πιστέψουνε στὴν εὐτυχία τους.

ΤΖΙΑΝΝΙΝΟ ΓΚΑΛΛΟ

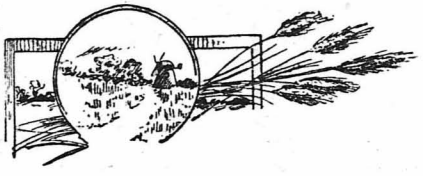

ΓΝΩΜΕΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Ὁ ἔρως, ὅπως τὸν ἐννοοῦν στοὺς κοσμικοὺς κύκλους, δὲν εἶνε ἔρως. Εἶνε ἕνας ἐγωϊσμὸς σκεπασμένος. Ἀγαπᾶ κανεὶς τὸν ἑαυτό του σ' ἕνα ἄλλο πρόσωπο.

Ἀλφόνσος Ἐσκουίρο

Ὑπάρχει ἀσφαλῶς ἕνας μαγνητισμὸς ἢ μᾶλλον ἕνας ἐρωτικὸς ἠλεκτρισμὸς ποὺ μεταδίδεται καὶ μὲ τὴν ἁπλῆ ἐπαφὴ τῆς ἄκρας τῶν δακτύλων. Γκαλιανὶ

Ὁ ἔρωτας εἶνε στὴ ζωή μας ὅ,τι εἶνε ἡ ζωὴ μέσα στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων: ἕνας πυρετὸς ποὺ ὅλα τ' ἀλλάζει καὶ ποὺ ἔχει τὴν τρέλλα νὰ νομίζη πὼς εἶνε αἰώνιος.

Μαντὰμ Κοττὲν

Ὁ παράδεισος εἶνε πάντα ἐκεῖ ὅπου κατοικεῖ ἡ ἀγάπη.

Ζὰν-Πὼλ Ρίχτερ

Ἡ ἀγάπη εἶνε σὰν ἕνα δέντρο. Ρίχνει βαθειά μας τὶς ρίζες της σ' ὅλη τὴν ὕπαρξί μας καὶ ἐξακολουθεῖ συχνὰ ν' ἀνθοβολῆ πάνω σὲ μιὰ ἐρειπωμένη καρδιά. Βίκτωρ Οὐγκὼ

Ὁ ἔρως εἶνε ἕνας κωπνὸς ποὺ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν καρδιὰ στὸ κεφάλι καὶ ποὺ κάνει τρελλοὺς ὅσους κυριεύσει. Φιρμιὰν

Ὁ ἔρως μοιάζει πολὺ μὲ κῆπο στὴν ἄκρη τοῦ ὁποίου θὰ μπορούσαμε νὰ φτάσουμε μὲ τρία βήματα, ἀλλὰ φτάνουμε πολὺ ἀργότερα, γιατὶ στὸ δρόμο μᾶς παρουσιάζουν ἕνα πλῆθος μονοπάτια, σκιερὰ καὶ ἀνθισμένα, ποὺ μᾶς τραβοῦνε ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Ἀλφόνσος Κὰρ

Ἀγάπη εἶνε φιλία ἐξωραϊσμένη ἀπὸ τὴν ἡδονή. Εἶνε ἡ τέλεια φιλία. Ντεστὶ ντὲ Τρασὶ

Ἡ ἀγάπη εἶνε ἡ τρικυμία τῆς ζωῆς. Ἡ φιλία εἶνε ἡ γαλήνη. Μαντὰμ Κοττὲν

Ἡ ἀγάπη μοιάζει μὲ τὶς ἐπιδημίες. Ὅσο προφυλάγεται κανείς, τόσο περισσότερο τὴν παθαίνει.

Σαμφὸρ

Συχνὰ ἡ ἀγάπη εἶνε μελαγχολική. Ἀποκλείει ἀπ' τὴν καρδιὰ μας ὅλες τὶς ἀπολαύσεις, χωρὶς νὰ τὶς ἀντικαθιστᾶ μὲ τίποτα.

Μαντὰμ Ρικομπόνι

Ἡ ἱστορία τοῦ ἔρωτος εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Σὰρλ Νοντιὲ

Ἂν ὁ Σατανᾶς μποροῦσε ν' ἀγατήση, θὰ ἔπαυε νὰ εἶνε κακός. Ἁγία Τερέζα

Τὸ αἴτιο ποὺ προκαλεῖ τὸν ἔρωτα εἶνε ἕνα ἀπροσδιόριστο κάτι, καὶ τ' ἀποτελέσματά του ἀπίστευτα. Τὸ κάτι αὐτό, εἶνε τόσο ἀσήμαντο ὥστε δύσκολα θὰ μποροῦσε νὰ τὸ προσδιορίση κανείς. Ἐν τούτοις ἀναταράζει ὅλη τὴ γῆ, τοὺς βασιληάδες, τοὺς στρατούς, τὸν κόσμον ὅλο. Ἂν ἡ μύτη τῆς Κλεοπάτρας ἦταν λίγο μικρότερη καὶ ἡ ὄψις τῆς γῆς θὰ ἦταν διαφορετική. Πασκὰλ

Ἡ ἀγάπη εἶνε χρῆμα. Ἕνας φοικαρᾶς ἐρωτευμένος εἶνε πιὸ πλούσιος παρ' ὅ,τι ἕνας τραπεζίτης. Ἀρσὲν Οὐσσαὶ

Μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἔζησε ὅταν ἀγάπησε μιὰ φορά.

Σὰρλ Νοντιὲ

Ἡ ἀγάπη εἶνε ὅπως ἡ πίστις στὰ θαύματα. Εἶνε μιὰ ἐργασία τῆς φαντασίας ποὺ διεγείρει τὴν καρδιὰ καὶ κοιμίζει τὸ λογικό.

Γεωργία Σάνδη

Ὁ ἔρως εἶνε μιὰ τέχνη ποὺ ὑποβοηθεῖ τὴ φύσι στὸ νὰ μᾶς ἀρρωσταίνη. Λαννλὸ

Ἡ ἀγάπη μοιάζει μ' ἕνα ὡραῖο μυθιστόρημα ποὺ τὸ διαβάζει κανεὶς μὲ ἀπληστία, κάποτε δὲ καὶ μὲ τρελλὴ ἀνυπομονησία, καὶ ποὺ πηδᾶ πολλὲς σελίδες γιὰ νὰ ἰδῆ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα τί γίνεται στὸ τέλος. Συλβαὶν Μαρσὰλ

Ὁ πραγματικὸς ἔρως εἶνε ἕνας. Ὑπάρχουν ὅμως χιλιάδες ἀντίγραφά του. Λὰ Ροσφουκὼ

Τὸ νὰ εἶνε κανεὶς μὲ τὸ πλάσμα ποὺ ἀγαπᾶ, ἀρκεῖ. Ἀρκεῖ νὰ ὀνειρεύεται τὸ πλάσμα αὐτό, νὰ τοῦ μιλῆ ἢ νὰ μὴ τοῦ μιλῆ, νὰ τὸ συλλογιέται ἢ καὶ νὰ σκέπτεται πράγματα ἀσήμαντα ἢ ἀδιάφορα, φτάνει νὰ εἶνε κοντά του. Λὰ Μπριγιὲρ

Ὁ ἔρως εἶνε ἰσχυρὸς σὰν τὸν θάνατο. Σολομὼν

Ἡ ἀγάπη ἔχει μιὰ θέρμη ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμεύση ὡς θάρρος σ' ὅσους δὲν εἶνε θαρραλέοι. Σαὶντ Ἐβρεμὸν

Τί μελαγχολικό, λοιπόν, ὑπάρχει στὸν ἔρωτα, ὥστε, παρ' ὅλες τὶς χαρὲς ποὺ μᾶς δίνει νὰ ἀφίνη ἕνα κατακάθι πικρίας;

Μπαλζὰκ

Λίγο ἀγαπᾶ ὅποιος μπορεῖ νὰ πῆ πόσο ἀγαπάει.

Πετράρχης

Δὲν εἶνε πάντα βέβαιο ἂν μιὰ γυναῖκα ποὺ δίνει ὅ,τι πολυτιμώτερο ἔχει σ' ἕναν ἄνδρα, τὸν ἀγαπᾶ κιόλας.

Νινὸν ντὲ Λαννλὸ

Ὅταν ἡ γυναῖκες ἀρχίζουν νὰ ἔχουν λιγώτερα σωματικὰ θέλγητρα, τότε ξέρουν καλύτερα ν' ἀγαποῦν. Μπαλζὰκ